Біблія ў літаратурнай традыцыі народаў

"Шчаслівыя, хто слухае слова Божае і захоўвае яго."
(Лукі II)

Унікальная міжнародная выстаўка "Беларусь і Біблія" праходзіць у Менску з 20 верасня да 21 кастрычніка.

Змест Святога Пісання цягам тысячагоддзяў вывучалі святыя айцы Царквы: Іаан Залатавуст, Іеранім Стрыдонскі, Аўгустын, Рыгор Багаслоў, Леў Вялікі, Кірыл Ерусалімскі, Васіль Кесарыйскі і іншыя.

Беларускія пісьменнікі і паэты на працягу стагоддзяў звярталіся да біблейскіх тэм і сюжэтаў, паглыбляліся ў радкі Бібліі і вобразна перастваралі іх, каб наблізіць да сучаснікаў сэнс і змест.

Францішак Скарына і Францішак Багушэвіч, Максім Багдановіч і Янка Купала, Вінцук Адважны, Рыгор Барадулін і Алесь Разанаў, Мар'ян Дукса і Фелікс Баторын чэрпалі вобразы ў Старым і Новым Запаветах.

Янка Купала ў дакастрычніцкай творчасці звяртаўся да Боскіх тэмаў у вершах "Малітва" (1906), " Вялікдзень" (1909)," Мая малітва" (1912).

Максім Багдановіч пісаў у вершы "Кніга" ў 1910 годзе:
"Псалтыр, пакрытую няжорсткай бурай кожай,
Я ўзяў і срэбныя засцёжкі адамкнуў,
Перачытаў радкі кірыліцы прыгожай
І воску з ладанам прыемны пах пачуў."

Народны адвакат і паэт Францішак Багушэвіч набыў Біблію ў 1875 годзе на Украіне і не расставаўся з ёй да канца жыцця, чэрпаючы ў ёй суцяшэнне і маральную апору. Гэта адзіная кніга з яго бібліятэкі, якая ацалела да сённяшніх дзён і захоўваецца ў акадэмічнай бібліятэцы Летувы.

Вінцук Адважны, які служыў з айцамі-марыянамі ў Друі, выязджаў на місію ў Кітай, цярпеў пакуты ў сталінскіх лагерах, а пасля вайны працягваў літаратурную дзейнасць і служэнне для беларусаў Вялікабрытаніі, звяртаўся да біблейскіх тэкстаў у вершах: "Прарок", "Прамудрасць Саламона", "Фарысей і мытнік", "Малітва да Св. Тройцы".
"Аднак казаць я праўду буду
Да цвёрдых сэрцаў свайго люду.
Святы мой Бог - святы навекі!" - пісаў ён.

Народны паэт Беларусі Рыгор Іванавіч Барадулін стварыў кнігі духоўнай паэзіі "Ксты", пераасэнсоўваў кнігу "Псальмаў", пераствaрыў па-беларуску "Песнь над песнямі", напісаў цыклы вершаў: "Следам Эклезіяста", "Следам прыпавесцяў Саламонавых", "Следам Апостала Паўла".

Мар'ян Дукса ў вершах "Пасля споведзі", "Без цябе, Езус", "Твая цярплівасць" імкнуўся выявіць чалавечы вопыт спасціжэння Бога, які з'яўляецца крыніцай ісціны, мудрасці, этыкі.

Праз сваіх лепшых мысліцеляў, паэтаў і пісьменнікаў, навукоўцаў і даследчыкаў беларускі народ мае магчымасць глыбей усвядоміць змест Бібліі.
"Гісторыя ўсё ведае пра нас.
Яна была і ёсць жывая сведка
Таго, як адбываецца ўвесь час
Паразуменне Бога і чалавека.
Яно, паразуменне, існуе,
Альбо яго няма ці надта мала,
Яно нам сілы плённыя дае,
Яно аберагае ад навалы." - напісаў Мар'ян Дукса

У ЗША, адкуль прыбылі арганізатары міжнароднай выстаўкі "Беларусь і Біблія", біблейская традыцыя не перарывалася часамі атэізму. На біблейскае права абапіраліся першыя заканадаўцы ЗША. У 19-тым стагоддзі цікавасць да Святога Пісьма мела літаратурны характар. Вобразы і тэмы з Бібліі былі адлюстраваны ў творчасці Г. Лангфэла і Дж. Г. Уіц'ера. Біблейская сімволіка пранізвае раман Мелвіла "Мобі Дзік".

У 20-ым стагоддзі біблейскія матывы выкарыстоўваліся ў амерыканскай літаратуры часцей, чым у 19-ым стагоддзі. Літаратары пераасэнсоўвалі лёс біблейскіх персанажаў адпаведна праблематыцы свайго часу.

Э. Оліна.